

Stockholm 2021-09-10

Yttrande över remiss av avseende delar av betänkandet Stärkt planering för hållbar utveckling (SOU 2021:23)

Sveriges Arkitekter är fack- och branschorganisationen för alla Sveriges arkitekter, inredningsarkitekter, landskapsarkitekter och planeringsarkitekter. Förbundet har över 13.700 medlemmar och ansluter cirka 88 procent av alla yrkesverksamma arkitekter i Sverige.

Sveriges Arkitekter yttrar sig härmed över delar av betänkandet Stärkt planering för hållbar utveckling (SOU 2021:23). Sveriges Arkitekter delar helt utredningens syn på nödvändigheten av en förbättrad planering för mer hållbara transporter och långsiktigt hållbara stadsmiljöer. Vi är också positiva till ett omtag av planering av mobilitetsåtgärder, under förutsättning att det verkligen leder till ett sätt att arbeta för klimatsmartare och mer jämlik mobilitet.

Däremot är vi inte övertygade om att de föreslagna ändringarna i kap 2. PBL i sig skulle vara tillräckliga eller ens nödvändiga för att generera den omställning av transporter och mobilitet som krävs för att minska utsläppen av växthusgaser.

Vi menar att frågan rimligen måste lösas genom hela plansystemet och inte bara på en nivå. Strategierna för transporteffektivitet på detaljplaneringsnivån måste hänga ihop med översiktsplanering och regional planering för att göra skillnad. Planeringens och planerarens helhetsperspektiv behövs för att förstå hur en optimering av transportsystem inte motverkas på annat håll av exempelvis trafikalt strande köplador.

För att uppnå syftet krävs dessutom att den statliga nivån tillhandahåller nödvändiga styrmedel för att driva utvecklingen mot mer hållbara mobilitetslösningar. Detta saknas idag.

Vi vill också särskilt betona delmål 11.2 i Agenda 2030 och poängtera behovet av planering för mer jämlik mobilitet. Närhet till bra lägen, möjlighet att arbeta hemifrån och bekväma arbetstider är inte förbehållet alla i samhället, utan många är hänvisade till lång pendlingstid på tider när turtätheten i många fall är sämre. Pandemin har blottlagt det faktum att vissa är mer hänvisade till kollektivtrafik än andra.

Utredningen konstaterar ett behov av att se över PBL med avseende på den nya politiken för en gestaltad livsmiljö. Vi delar utredningens uppfattning och ser samma behov. Men, vi vill inskräpa att mobilitet och transporteffektivitet inte

bara handlar om teknik och logistik utan är en av de stora pusselbitarna i främjandet och gestaltandet av en kvalitativ välfungerande stad för de människor som lever där. Arkitekter är nödvändiga för att utforma sådana helhetslösningar. Det statliga målet för den gestaltade livsmiljön och arkitekturperspektivet måste naturligtvis ständigt också finnas med och beaktas i alla utredningar på området. Det är något vi noterat saknats i flera direktiv och statliga utredningar på samhällsbyggnadsområdet sedan politiken för gestaltad livsmiljö beslutades.

Tobias Olsson
Förbundsdirektör

Margareta Wilhelmsson
Samhällspolitisk chef